

● КОРИСНІ ПОРАДИ

**Фальшивою буває
не тільки валюта, а й...
картопля**

Як не обпектися на бульбі та вибрати
на насіння ту, яка дасть багатий урожай

Фото: tbc.ua.

с. 4—6 »

Читанка для всіх

19 березня
2020 року №3 (17)
Ціна 10 грн

Від 5 до 105 років

На додачу
до коронавірусу —
ще понад 2,5 тисячі
збудників хвороб
на наші голови.
Як уберегтися?

Консультація професіонала-
інфекціоніста на с. 8—9 »

4
820230060034>

Фото: 1plus1.tv.

Чому ексведучий шоу «Караоке на майдані» Ігор Кондратюк не потисне руки Меладзе і Серову?

● **ОСОБИСТІТЬ** Свою трудову діяльність відомий нині шоумен і телепродюсер розпочинав із роботи... на комбайні

с. 13—15 »

● ЗОЛОТИ СЛОВА

**Легендарний
Микола АМОСОВ:
«Не сподівайтесь,
що лікарі зроблять
vas здоровими»**

с. 12 »

● КВІТКОВА ГАЛЕРЕЯ

**Щоб ваша клумба
завжди мала
привабливий вигляд,
рослини треба
правильно розмістити**

Фото: botanoflora.com.

Фото: dt.ua.

с. 17—19 »

● ЧАРІВНА ГОЛКА

«Сутеніє. Хмариться. Дивлюсь –
Вулиці стемніли. Що ж, нехай...
Тільки трішки холодно чомусь.
Завари мені духмяний чай...»

Галина БРИТАН.

А в іншому нашему виданні — тижневику з телепрограмою
«ЦІКАВА ГАЗЕТА НА ВИХІДНІ» —
схема вишивки друкується щотижня!
Передплатіть і займайтеся улюбленою справою!
Передплатні індекси «Цікавої газети на вихідні»:
для Волині — 60304, для Рівненщини — 60312, для інших
регіонів України — 60307.

**Увага:
конкурс!**

«Якби чотирилапі вміли говорити, підтвердили б: на мінімалку не прожити!»

● СТОПКАДР

Не знали, не гадали ми,
даючи на конкурс фото
трьох «холостяків» біля
холодильника, що коли
будемо підбивати
його підсумки, майже
по всьому світу масово
скуповуватимуть
продукти харчування
у зв'язку з чумою ХXI
століття — коронавірусом.
І буде зовсім
не до сміху

Олександр ЗГОРАНЕЦЬ,
головний редактор
газети «Читанка
для всіх»

Бо нині щоденні, навіть щого-
динні інформації про поши-
рення смертельної інфекції
лякають. Але все ж хочеться наді-
ятись на краще.

Та й конкурс наш задуманий
задля створення позитиву у ва-
ших оселях. Адже сміх, як відо-
мо, — ліки. Тож, сподіваємося, хоч
трішки ми вас сьогодні зробимо
здоровішими.

Також нагадаю, що ви має-
те змогу виписати «Читанку для
всіх» ще за пільговою ціною —
6,71 гривні на місяць, бо з 1 липня
її місячна передплата буде ста-
новити 10 гривень. Як зараз уже
є у розріб. Це за умови, що грив-
ня більше не впаде, хоч вона й так
у ці дні ослабла...

Але не будемо більше про
хвороби і проблеми. Процитуємо
краще оптимістичні слова Вале-
рія Некрасова з Луцька:

*Коронавірус нас не подоляє,
Хоча він круто «вишиває» нині,
Ми маєм в серці те,
що не вмирає!
Здолаєм й голод! Слава Україні!*

* * *

Якби торік Степана взяли
в команду «Зе»,
ми іли б м'ясо вранці,
а ввечері — безе...
А поки не сталося ніяких див —
на жорстку дієту себе і нас
він посадив.
(Каріна МИХНЕВИЧ,
лучанка-киянка).

Фото з facebook.com/vsepriz4kom.

Газ, тарифи, бартер дикий... Що за се ля ві?!

Холодильник хоч порожній, зате всі живі!

* * *

Нема газу, ѹ холодильник
Впав, як кажуть, «в кому»,
Але я собаку ѹ кицьку
Не віддам нікому!

* * *

Газ, тарифи, бартер дикий...
Що за се ля ві?!

Холодильник хоч порожній,
зате всі живі!
(Валерій НЕКРАСОВ,
м. Луцьк).

* * *

Треба довго ще терпіти,
бо іду за газ платити!
Нашкrebлось лише на хліб —
Але й то на кілька діб.
Добре, хоч жінок не маєм
Й на гламур не витрачаєм...

* * *

Хоч дивись — хоч не дивись:
порожнеча дика скрізь.
Тож мерцій до рук букет —
і до милої вперед!
Щоб не склякли мужики,
Попроси її руки.

(Ольга МОЗОЛЮК,
м. Луцьк).

Більше про конкурс — на с.16

Прогріта бульба після посадки у відкритий ґрунт за два тижні дасть сходи, ще за стільки ж починатиме цвісти.

Фото my-edu.ru.

Як правильно садити національний продукт українців?

● **НА ЧАСІ** Тверда, крупна та із зеленими ростками — така ідеальна бульбина для посадки

Сергій НАУМУК

Розпочинати треба, безперечно, з насіння. Якщо хочете смакувати картопельку якомога швидше, то вже пора пророщувати садивний матеріал. Найкраще це робити при розсіяному свіtlі (вмикати штучне не обов'язково). Температура повинна бути не нижче 8 градусів тепла, щоб бульби пускали пагони, а ті, щоб зеленіли. Можуть з'явитися і корінці.

Покладіть картоплю у ящики у два шари. Тоді вона позеленіє і дасть зелені, а не білі ростки (це важливо). Перші з'являються при свіtlі, вони міцні, можуть мати листочки. Другі — при зберіганні у теплом підвальні, вони слабкі й обламуються.

Картоплю можна закласти у вологу тирсу. У такому разі ростки будуть хоч і білі, але міцніші, аніж зазвичай. Насінну бульбу треба

тримати при 12–15 градусах тепла та при вологості 75 відсотків.

Прогрівання може тривати з місяць і навіть трохи більше. Але слід бути уважним, щоб бульби не зне-

“

Ріжуть насіннєву картоплю тоді, коли її не вистачає. Фахівці вважають, що це не надто ефективний захід.

воднювалися і не м'якли. Запобігти цьому просто: поставте у приміщені посудину з водою. Інакше картопля після посадки буде довго поновлювати запас вологи, а лише тоді дасть пагони.

Прогріта бульба після посадки у відкритий ґрунт за два тижні дасть

сходи, що за стільки ж починатиме цвісти. От і порахуйте, який виграна у часі матимете порівняно з тим, якщо садитимете непідготовленим насінням. Ще тиждень можна виграти, якщо надранні сорти накрити агреволокном.

Для отримання осіннього врожаю після розкриття буртів картоплю насамперед треба перебрати. Після цього трохи прогріти (але недовго, щоб не було великих пагонів).

Щодо протравки проти ґрунтових шкідників, то будьте обережні. Адже діюча речовина негативно впливає на росткові клітини. Якщо на момент обробки ростки будуть більші, ніж 1,5–2 міліметри, то деякі сорти можуть зовсім не зійти. Не можна обприскувати і різану бульбу — вона просто пропаде.

Ріжуть насіннєву картоплю тоді, коли її не вистачає. Фахівці вважають, що це не надто ефективний захід. Але не можна сказати, що такий прийом погано впливає. Якщо вже вирішили різати бульбу, то робіть це за 5–7 днів перед посадкою, щоб пори попідсиали. Добре присипати свіжі зрізи деревним попелом, у якому багато потрібного бараболі калію. Після кожного розрізу треба дезінфікувати ножа, аби не заражати здорові картоплинни від хворих.

Для посадки слід брати крупне насіння. Це важливо, бо до фази бутонізації ріст відбувається за рахунок материнської бульби. Отож більша даста потужніший кущ, сильніший корінь, а значить, багатший урожай.

Кращої картоплі за Белларосу немає

● ФАХІВЕЦЬ РЕКОМЕНДУЄ

За порадами щодо сортів бараболі ми звернулися до знаного на Волині картопляра, засновника спеціалізованого на насінництві фермерського господарства «Еко-Тур» Анатолія Аршуліка (на фото)

Фото Ніни Коструби.

— Найкращим сортом, — каже аграрій, — на сьогодні ми вважаємо Белларосу. Нещодавно я відвідав семінар у Львові, де фахівці німецької селекційної компанії «Европлант» розповідали окремо про кожен сорт, про технології вирощування, захисту та збирання. Найбільше запитань та інформації було саме про Белларосу.

Цей сорт найбільш придатний для легких ґрунтів. На піщаних землях він показує себе навіть краще, аніж на важких. Посухостійкий — тобто при будь-яких кліматичних умовах дасть урожай. Цю картоплю добре збирати, вона не травмується і її легко зберігати. Ну, і смакові якості чудові.

Попри те, на демонстраційних ділянках у своєму господарстві ми випробовуємо 30 і більше сортів. Шукаємо заміну надранній Рів'єрі та ранній Белларосі. Перший вже знайшли — це сорт Коломба. Він врожайніший. Період вегетації на кілька днів пізніший, але за рахунок потужної динаміки росту на момент копання бульбина будуть більшими. Коломба набагато смачніша. Її зовнішній вигляд просто чудовий, бо сорт майже не має вічок. Картоплина два дні не темніє, навіть якщо шкірка почутина. Цього року ми закупили достатньо елітного матеріалу і бу-

Анатолій Аполлонович — відомий на Волині аграрій.

демо його розмножувати та пропонувати картоплярам. Хоча повністю Рів'єру не відкидаємо, вона ще популярна.

Є також сорт Сюзанна, який з'явився в Україні минулого року. Він районований, тобто пристосований до наших умов, внесений до реєстру. Підходить і для Полісся, і для лісостепу. Середньоранній, посухостійкий, високоврожайний, має жовтий м'якуш, гарно розварюється. Може давати до 500 центнерів із гектара.

Ми рекомендували б таку лінійку сортів:

тів. Але якщо хоче екзотики, то можемо запропонувати картоплю з кольоровим м'якушем та інші.

Хочу наголосити, що нині на ринку з'явилася недорога «насінна» картопля з Росії. Її продають по 5 грн/кг. Насправді це звичайна картопля. Адже насіннєвий матеріал не може коштувати дешевше за 12 грн/кг. Тож покупець не матиме врожаю, на який розраховує. Окрім того, є небезпека разом із такою бараболею завезти на своє поле різні карантинні хвороби.

**На піщаних землях цей сорт показує себе навіть краще, аніж на важких.
Посухостійкий — тобто при будь-яких кліматичних умовах дасть урожай.
Цю картоплю добре збирати, вона не травмується і її легко зберігати.
Ну, і смакові якості чудові.**

Цей сорт найбільш придатний для легких ґрунтів.

Фото orchardando.ru.

У вертикальній бочці можна мати непоганий урожай, а горизонтальна слугуватиме ще й садовою декорацією.

фото rovinova.in.ua.

Картопляні витребеньки

● ЗНАЙ I ВМІЙ Чудові способи для дачників, у яких мала площа ділянки і кожен квадратний метр на вагу

БУЛЬБУ... В БОЧКУ

Отож, візьміть металеву або пластмасову бочку, відріжте дно, а в стінках зробіть невеликі отвори на різній висоті. Вони необхідні для відтоку зайвої води та для насичення ґрунту повітрям.

На дно бочки покладіть шар компосту товщиною 10 см. На нього бульбини у шаховому порядку, зверху знову компост. Коли з'являться сходи, присипте їх ґрунтом із компостом. Так дійте, поки ємність не заповниться на висоту 1 метр. Пильнуйте за тим, аби земля в ній не пересихала, адже волога звідти «втікає» швидше. Час від часу підживлюйте картоплю. Фахівці вважають, що при правильному догляді з однієї бочки можна отримати мішок картоплі.

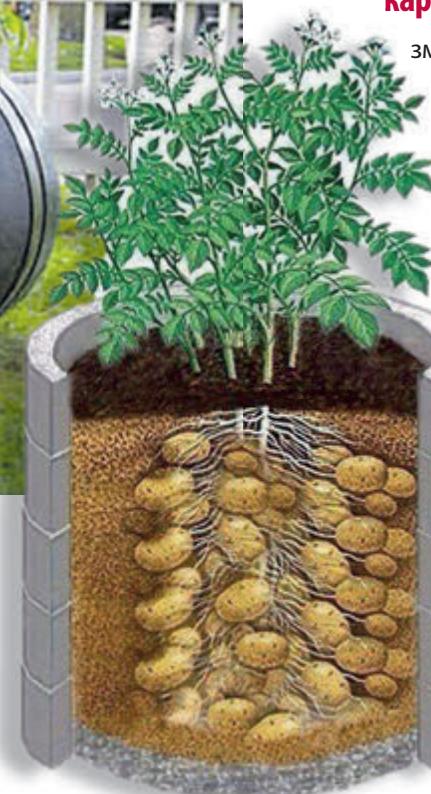
МІШОК ДЛЯ БАРАБОЛІ

Не забудьте покласти на дно дренаж.

Спосіб чимось схожий на попередній. Візьміть мішки з-під борошна чи цукру, насипте туди дренаж і покладіть бульби. Коли вони дадуть пагони, присипте їх компостом

фото kartikainfo.com.

змішаним із ґрунтом. І так кілька разів.

Вчасно поливайте та підживлюйте картоплю. За таким же принципом можна вирощувати наш другий хліб і в ямі розміром 90 на 90 см та завглибшки близько пів метра.

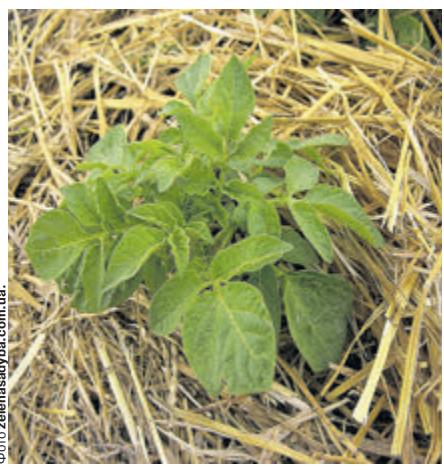
ПІД СОЛОМОУ

Цьому методу вже майже сто років. Він вигідний тим, що кущі не потрібно підгортати.

У щільніття грядку і покладіть зверху бульбу, злегка вдавивши в ґрунт. Зверху насипте шар вологої подрібненої соломи завтовшки

15–20 см. Якщо зробите шар січки більший — 25 см — і накриєте чорною плівкою, то позбавитеся шкідників та бур'янів. Коли пагони підростуть до плівки, то треба зробити в ній отвори.

Можна спробувати і кількаразове підсипання соломою. Спершу при посадці. Вдруге — щойно картопля проросте. Втретє соломою підсипають тільки картопляні кущі замість підгортання.

Мульчування позбавить поле бур'янів.

Коронавірус

Що робити, щоб не інфікуватися

**Носити
медичну
маску**

Міняти її
що дві години

**Їсти тільки термічно
оброблену їжу**

В місцях зараження
краще відмовитися
від м'яса та яєць

**Уникати місця
великого
скупчення
людей**

**Обходити людей,
які чхають і кашляють**

Часто мити руки з мілом

Робити це потрібно після відві-
дин громадських місць, чхання чи
кашлю, перед їдою, після туалету,
контакту з тваринами чи спілку-
вання з людьми

**Відмовитися
від відвідування
країн, де виявили
коронавірус**

**Не торкатися
очей і носа
немитими
руками**

**У разі
будь-якого
нездужання
терміново зверніться
ПО МЕДИЧНУ
ДОПОМОГУ!**

Симптоми захворювання

**Підвищена
температура**

**Кашель,
чхання**

Біль у горлі

**Закладеність
носа, нежить**

**Утруднене
дихання**

**Відчуття
стиснення
в грудині**

**Лихоманка,
ломота
в кінцівках**

**Білий наліт
на язиці**

**Загальна
слабкість
і бліdnість шкіри**

**Діарея,
нудота**

**Головний
біль**

**Проблеми з травною
та нервовою
системами**

**Коронавірус
передається
повітряно-
крапельним шляхом**

**Інкубаційний
період триває
від 2 до 14 днів,
частіше 2–7 діб
(точних даних
немає)**

**Джерело вірусу:
2019-nCoV —
комбінація двох
коронавірусів**

Джерелом одного
з них стали
кажани

а другого —
змії
(стрічковий крайт
і кобра)

Понад 2,5 тисячі збудників хвороб на наші голови. Як уберегтися?

● МЕДИЧНИЙ ЛІКБЕЗ

Про це читачі розпитують найдосвідченішого інфекціоніста Волині, завідувачку відділення обласної інфекційної лікарні Галину Василівну МОРОЧКОВСЬКУ (на фото)

Галина СВІТЛІКОВСЬКА

ВОРОГА ТРЕБА ЗНАТИ В ОБЛИЧЧЯ

— Чула, що за кордоном лікар спочатку визначає, що спричинило нездужання, а тоді вже береться лікувати. А у нас і педіатри, і сімейні лікарі ставлять діагноз на око. Рекомендують одні препарати, а якщо не допомагає, призначають інші, — нарікає жителька Луцька Олена.

— Не тільки за кордоном, а й у нас тепер є так звані швидкі тести. Коли лікар підозрює вірусну інфекцію, то під час огляду хворого він може скористатися цими тестами і оперативно діагностувати, наприклад, грип, ротавіруси, ВІЛ, гепатити та інші захворювання. Можна йти іншим шляхом, щоб підтвердити чи спростувати той чи інший діагноз: робити аналізи, проводити дослідження, які допоможуть визначити збудника. У будь-якому випадку, якщо є підозра на інфекційне захворювання, необхідно звертатися до лікаря.

— Мене звати Сергій, я батько двох дітей. Скажіть, чи правильно роблять ті лікарі, котрі часто призначають антибіотики? Тільки почне дитина кашляти — перестраховуються. Чи це безпечно?

— Антибіотики не допоможуть при ГРВІ чи грипі. Вони необхідні тільки тоді, коли вірусна інфекція з ускладненнями, скажімо, розвинулися бронхіт, отит, пневмонія, синусит або ангіна.

У Галини Морочковської понад 40 років лікарського стажу.

синусит або ангіна. А якщо вірусна інфекція тільки дає про себе знати — треба призначати засоби, які полегшують неприємні симптоми хвороби — знімають біль, жар тощо.

//

Антибіотики не допоможуть при ГРВІ чи грипі. Вони необхідні тільки тоді, коли вірусна інфекція з ускладненнями, скажімо, розвинулися бронхіт, отит, пневмонія, синусит або ангіна.

— У ранньому дитинстві багато хворіла, навіть переливання крові робили. Тоді про гепатит С ніхто не знав. А років через 15, коли вже стали виявляти цей вірус, з'ясувалося, що у мене є антитіла до гепатиту С. Чи потрібно регулярно обстежуватися і де це краще робити? — цікавиться Оксана з Ковеля Волинської області.

— Якщо в людини є антитіла, то це може означати, що вона перенесла гепатит С. Вважається, що 15 відсотків заражених цим вірусом можуть самовиліковуватись. Але у більшості випадків розвивається хронічний гепатит С, тому необхідно провести дослідження, щоб упевнитись, чи нема прогресування недуги. Зверніться в гепатоцентр обласної клінічної лікарні, де отримаєте докладну консультацію.

— Збираюся з родиною у відпустку. Скажіть, будь ласка, які ліки від кишкових інфекцій треба взяти із собою? — запитує наша читачка з Млинова, що на Рівненщині.

— Бажано мати в аптечці препарати регідрон, ентерол, які відновлюють флуру кишковника після можливого харчового отруєння. Також треба мати під рукою сорбенти (відоме всім активоване вугілля, сорбекс).

— А чи потрібно брати антибіотики?

— Ними не можна лікуватися на власний розсуд. Не завжди хвороба

має бактеріальне походження. Буває, що нездужання виникає від перегрідання, перегрівання на сонці. А якщо у всіх членів родини однакові симптоми — підвищення температури, розлади шлунково-кишкового тракту, то необхідно звертатися до лікаря, щоб він призначив лікування.

— З потеплінням у лісах і парках нас підстерігають кліщі. Чи правда, що їхній укус спричиняє енцефаліт? — непокоїться Олена Василівна з Кременця, що на Тернопільщині.

— Справді, така загроза є, якщо комаха інфікована. Тому ми радимо всім, хто виявляє після відвідування лісу на тілі кліща, звертатися до лікарів, які його правильно видалять і за необхідності перевірять, чи він заражений. Хвороба Лайма, або бореліоз, проявляється у проміжок часу від 2 до 35 днів. Підвищується температура, може турбувати головний біль, на місці укусу з'являється мігруюча еритема — червона припухла пляма. При перших ознаках нездужання потрібно звертатися до лікаря.

«І РУКИ МІЄМО, І ЇЖА СВІЖА, А ХВОРІЄМО...»

— Синочок ходить у молодшу групу дитсадка, де був спалах сальмонельозу. У моєї дитини теж виявили збудника цієї хвороби, хоч у нього вона не проявлялася в гострій формі. У садочку важко вберегтися від інфекції. Що порадите? — звернулася наша читачка з Луцька.

— В організованих дитячих колективах збудники інфекційних захворювань передаються від одного малюка до іншого. Наприклад, сальмонельоз належить до тих інфекцій, які поширюються контактно-побутовим шляхом. Коли у садочку трапилося кілька випадків захворювання на сальмонельоз, то і санепідслужба, і лікарі-інфекціоністи, і працівники закладу посилили контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог. Усіх дітей обстежили, виявили, хто з них був носієм збудника, а хто мав клінічні прояви. Усіх пролікували, виписали після того, як вони вже не були носіями цієї інфекції.

— Напевне, багатьох чоловіків цікавить, чи вбиває віруси горілка з перцем. І при застуді, і при розладах шлунка вип'єш «бойові сто грамів» — стає легше. Як ви ставитесь до такого народного

методу лікування? — поцікавився читач із Львівщини.

— Алкоголь вірусів, на жаль, не вбиває. Від інфекційних захворювань таким методом не вилікуєтеся, повірте на слово.

— Розкажіть, будь ласка, чим небезпечний вірус Епштейна — Барр, — зателефонував Орест Іванович, житель Луцька.

— Цей вірус належить до групи герпетичних. Його небезпека в тому, що він може призводити до розвитку гострого інфекційного мононуклеозу. Хвороба проявляється загальною слабкістю, збільшенням лімfovузлів, ураженням печінки й селезінки, іноді є й неврологічні симптоми. Якщо недугу не лікувати, то з часом може розвинутися хронічний мононуклеоз. Тому якщо йде процес загострення, необхідно проводити противірусну терапію. Без цього результат важкої форми захворювання може бути різним, від безсимптомного вірусоносійства — до розвитку онкології або аутоімун-

**Хвороба Епштейна —
Барр вважається
маловивченою.
За останніми даними,
цим вірусом інфіковано
блізько 90 відсотків
населення.**

ного захворювання, часто виникають і серйозні проблеми із зором.

— Чи потрібно лікуватись людині з вірусом Епштейна — Барр, якщо нема клінічних проявів хвороби? Дуже мало є інформації про цю недугу, — нарікає чоловік.

— Якщо нема клінічних проявів, а у крові при проведенні дослідження виявлені антитіла, то лікуватися не потрібно. Можливо, вам порекомендують препарати, які підвищують імунітет, зміцнюють організм. Хвороба Епштейна — Барр вважається маловивченою. За останніми даними, цим вірусом інфіковано блізько 90 відсотків населення. Найчастіше люди заражаються у дитячому, підлітковому віці. Вірус передається повітряно-крапельним шляхом. Заразитися ним можна при використанні загального посуду, предметів особистої гігієни, при поцілунках. Вхідними воротами для віrusу є слизова глотки і носа. Проникаючи в організм, вірус накопичується в лімфатичних вузлах. Саме тому при

зараженні спочатку спостерігаються виражені симптоми ГРВІ: підвищується температура, турбує біль при ковтанні, лихоманка. Після цього інфекція проникає в лімфу та кров і розноситься по всьому організму. Тому варто проявляти настороженість, щоб не втратити часу і хвороба не набула хронічного перебігу.

— Моєму синові 11 років. І руки міємо, і їжа свіжа, але часто турбують неприємні симптоми, схожі на отруєння, наприклад, блювота. Напевне, якась інфекція потрапила в організм? — тривожиться Олена Василівна з Любомля Волинської області.

— Це може бути наслідком неправильного харчування або якось функціонального розладу. Подібні прояви дають і гастрит, і глистна інвазія. Зверніться до лікаря-педіатра, дитину необхідно обстежити.

— Хочу запитати, чи можна в міській квартирі заводити кицьку, якщо в сім'ї народилася дитина? — хвилюється дідусь за здоров'я внучки.

— Звичайно, не бажано піддавати маленьку дитину такому ризику. Тварину, якщо вона є в домі, необхідно ізолювати. Від кота немовля може заразитися гельмінтами, збудником токсоплазмозу чи інших захворювань.

— А собака менш небезпечний?

— І собаки часто є носіями різних збудників, наприклад токсокарів. Дитина може інфікуватись, коли гладить тварину, грається з нею. Токсокароз — небезпечна паразитарна інфекція, яка вражає внутрішні органи, очі, до того ж складно лікується.

— Педіатр діагностувала у сина ротавірусну інфекцію. Дитина ходить у садочок. Можливо, порекомендуєте, як запобігти таким недугам, — просить пані Ірина з Рівного.

— Ротавірусна інфекція — це гостре вірусне захворювання, яке спричиняє підвищення температури, катаральні зміни у верхніх дихальчих шляхах: нежить, почервоніння горла, кашель, і плюс до цього — діарею. У дітей може бути і підвищення ацетону. Обов'язково треба звертатися по допомогу до лікаря. Ця інфекція передається контактним шляхом. Щоб запобігти зараженню, необхідно дотримуватися правил особистої гігієни, уникати спілкування з хворими.

Юлія Косівчук малює серцем.

Фото gazeta.ua.

Її янголи рятують діток

НЕБАЙДУЖЕ СЕРЦЕ Серед 11 жінок-науковців, волонтерок, мисткинь, відзначених «Голосом Америки», є українська художниця й письменниця Юлія Косівчук, яка тепер живе в США. Вона малює янголів і продає через інтернет, а кошти надсилає на потреби чернівецького Центру доброти для мами і дитини

Руслана ЧАЙКА

Ще 2014-го вона почала малювати мультишних чоловічків, які несуть позитив, і роздаровувала друзям, бо вони їм подобалися. А якось побачила пост волонтерки з рідних Чернівців Марти Левченко, яка допомагає дітям та мамам. Вона писала про допомогу трирічній дівчинці, хворій на рак. Юлія вирішила виставити на аукціон одну зі своїх картин з янголом. Позитивна робота одразу продалася. Ця подія була переворотом у житті мисткині. Янголи народжувалися один за одним. Чоловічки з крилами

стали надією для хворих дітей, оптимістичним подарунком та ліками від депресії.

— Це має бути просто, як малюнок дитини, він має бути позитивний, веселий, яскравий, — пояснює художниця, яка вже створила понад 600 антidepressantів з крилами.

Вона все малює янголів і продає в соцмережах, а гроші надсилає для допомоги жінкам та дітям у Чернівцях.

— У США дуже багато благодійників, які допомагають хворим американським дітям, а я хочу підтримати своїх земляків, — каже Юлія. Завдяки янголам вона вже перерахувала на

доброчинність майже 9 тисяч доларів.

Позитивні чоловічки з крилами вдаються їй, тому що її дітки щодня дарують усмішку, чоловік Ростислав підтримує. Каже, що сам щасливий спостерігати, як радіє дружина, коли продаються картини і покупці перевраховують кошти хворим діткам.

Яскраві крилаті чоловічки вже з'явилися і в книжках — Юлія Косівчук видала дві збірки українською та англійською мовами. Історії хворих діток стали джерелом натхнення для їхнього створення.

Двомовну книгу «Мама, в якої зламалася пружинка», письменниця й художниця Юлія Косівчук створила із восьми розповідей про дітей, яких спіткала нелегка доля. Це справжні історії боротьби підопічних благодійного фонду Марти Левченко «Я — майбутнє України». Юлія давно стежить за ними, Марта надихає своїми

фото: www.volyn.com.ua

«Мій живопис почався зі смішних чоловічків з крильцями», — каже художниця.

постами про них у фейсбуці, тому ці всі історії написала та проілюструвала за 10 днів. Останнім поштовхом до того, щоб терміново написати таку книжку, був допис Марти про чоловіка із Садгори, який сам виховує чотирьох діток. Їх покинула мама — у неї просто «зламалася пружинка». Юлія вирішила, що так і повинно називатися майбутнє видання.

Проте його могло б і не бути. Коли Юлія відправила з Америки його оригінали, вони не дійшли до України — загубилися доро-гою. Вирішили, що ще не прийшов час для створення книги. І тут Марта згадала одну дуже важливу історію про малечу з підземелля. Вони живуть в підвалі і дивляться на ноги перехожих, шукають взуття свого тата, чекають, що він до них повернеться. А через два тижні таки прийшли оригінали. Марта сказала Юлії: «Ти мусиш дописати ще цю історію, тому твої малюнки й загубилися». І вийшла вона чуттєвою до сліз. А тепер от — нові. Авторка гортає яскраву книжечку «Віта, сестричка сонячних янголів». «Дівчинка переживала, що випало її гарне волосся. А мама розповіла, що ангел по-обіцяв: коли зацвітуть кульбабки, з'явиться волоссячко», — перепо-відає Юлія щемливий момент.

Сьогодні вона знову маює ян-гола. Сині очі, кирпатий носик... Щоразу нові мультяшні чоловічки, які всім подобаються. Завтра зобразить іншого. Ще не знає, яким він буде, але точно з крила-ми.

**За матеріалами
molbuk.ua, ukrainian.voanews.
com, shpalta.media.**

“У США дуже багато благодійників, які допомагають хворим американським дітям, а я хочу підтримати земляків, — каже Юлія. Завдяки янголам вона вже перерахувала на добrocinnistь майже 9 тисяч доларів.

«Западенські теплиці»: цілорічно вдома свіжі овочі та зелень

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!
У досвідченіших тепличників сезон-2020 не переривався на зимові канікули

Олексій ВАСЬКІВ

Kліматичні зміни стимулюють українців до вирощування в теплицях. Хтось — для того, щоб забезпечити сім'ю огірками, помідорами, зеленню, а хтось — щоб розпочати власний бізнес і не тільки на овочах. Адже теплиця — це ще й чудова можливість зайнятись вирощуванням квітів, полуниці або ж живцюванням декоративних кущів, дерев і квітів тощо. Тішить і те, що окремі заклади гостинності — відпочинкові комплекси, ресторани — теж почали дбати, аби на стіл до їхніх відвідувачів потрапляли виключно свіжі та екологічно чисті продукти.

Щодня ми спілкуємося із нашими клієнтами, враховуємо їхні побажання і зауваження. Ми добре попрацювали, аби ви мали змогу придбати якісну теплицю, яка прослужить вам не один десяток років.

Компанія «Западенські теплиці» пропонує лінію теплиць «Славна-3» та «РостиСлавна-4», що вирізняються міцністю каркасу, простотою монтажу і довговічністю. Теплиці завширшки 3 або 4 метри, виготовлені із оцинкованої (методом холодного цинкування) профільної труби. Елементи каркасу з'єднуються за допомогою спеціально розроблених X-подібних та T-подіб-

них хомутів. Каркаси наших теплиць універсальні. Їх можна покривати як плівкою, так і полікарбонатом. Вони добре витримують вітрові та снігові навантаження.

До речі, справді міцні каркаси в Україні виготовляє всього 3–4 підприємства, які в основному зосереджені у Києві та Харкові. Однак частіше в цих регіонах можна побачити «западенську теплицю», адже при однакових технічних характеристиках та якості металу вона суттєво дешевша.

«Западенські теплиці» орієнтовані на щадливого покупця, який не готовий щовесни купувати нову, бо попередня не перезимувала.

«Западенська теплиця» у всіх регіонах України має стала ціну. Замовити її можна за телефонами: (050) 3780907, (097) 7726999, або на сайті www.TeploDarets.com.ua в розділі «Западенські теплиці».

Гарних врожаїв!

Він був великим українцем...

ФОТО youtube.com.

Як побороти старість?

● **ЗОЛОТИ СЛОВА** Знайти відповідь на це запитання намагався Микола Амосов (1913–2002) — видатний хірург, вчений та письменник, який першим в СРСР провів протезування мітрального клапана серця. Він оперував до 85 років і помер у 89 від інфаркту міокарда. Амосов — автор багатьох популярних книг, які розтягнули на цитати. Ось кілька з них

- Не сподівайтесь, що лікарі зроблять вас здоровими. Вони можуть врятувати життя, навіть вилікувати хворобу, але лише підведуть до старти, а далі, щоб жити надійно, вчіться покладатися на себе.
- Медики лікують хвороби, а здоров'я та довголіття треба здобувати самому — тренуваннями.
- Якби людина притримувалась правильного способу життя, тобто режиму обмежень та навантажень (щоденна гімнастика, біг і об-

меження харчування), то старість повинна настати значно пізніше.

- Апетит — ось наше задоволення та наш хрест.
- Бійтесь потрапити в полон до лікарів! Часом вони схильні перевільшувати слабкості людини і могутність своєї науки...
- Як дивно: бачиш людей, як айсберги, — дуже мало зовні, а більша частина — під водою, прихована. Та й зовнішнє видно тільки з одного боку. Кажуть, айсберги

//

Люди хороші. Хороші. Потрібно говорити це завжди. Інакше важко жити.

перевертаються, коли підводна частина підтане. І з людьми буває так: на війні, у катастрофах. Дно часто неприємне. Але нерідкісним є і героїзм.

- Скільки бачиш людей, що пішли у хворобу! Вони носять її як коштовність, як виправдання всіх своїх невдач в житті, як підставу вимагати в оточуючих жалості і поблажливості.
- Улюдини достатньо розуму, щоб вигадувати всілякі штуки, але мало, щоб оцінити їхні наслідки.
- Яка велика сила людського духу! Дивишся на нього і дивуєшся: у ньому леді душа тримається, а він мріє, працює, ніби перед ним — вічність...
- У житті є два міцні якорі — робота і діти. Усі інші негаразди можна перенести.
- Шукайте собі пристрасть у роботі — будете щасливі. Не завжди, але будете.
- Е люди, талановиті на доброту і благородство так само, як на поезію і математику.
- Люди хороші. Хороші. Потрібно говорити це завжди. Інакше важко жити.
- Основа успіху у боротьбі зі старістю — інтерес до життя. Без цього не варто і починати.

Ігорю Кондратюку 58 років. Він сміливо може називати себе експертом у телевізійних та естрадних проектах, а його популярності та впізнаваності позаздрить не одна «зірка» екрана.

Ігор Кондратюк зневажає «доць», які співають паліям своєї хати

● ОСОБИСТІТЬ За яким критерієм автор рекордного довгожителя екранив «Караоке на майдані» відсіює від співочого зерна полову

Публічний і знаменитий, завжди широ сміється, коли його образ хочуть «зліпити» з бідного сільського хлопця із Херсонщини. Так, він із села, ніколи цього не приховував, навіть пишався. Але це аж ніяк не означає, що він вийшов голий і босий з-під солом'яної стріхи, й за помахом чарівної палички переметнувся на великі екрани

Інна ПІЛЮК

ШАНСІВ ТИНЯТИСЯ БЕЗ ДІЛА БУЛО НУЛЬ

Ігор багато і залюбки вчився. Пригадує, що навчання було улюбленим заняттям, як би дивно це не звучало:

«Мій асоціативний ряд із дитинством: село, херсонські степи прекрасні, футбол, школа, яку я дуже любив. Одна з найкращих історій, які були в моєму житті, — це навчання. Я закінчив школу із золотою медаллю».

Шансів тинятися на канікулах без діла у хлопця були нульові. Каже, з його батьками це було практично неможливим. Обоє мали непогану роботу і вважалися інтелігенцією. Іхній син не міг вирости гультяєм. «У селі раніше були сезонні роботи для школярів. Ми були різноманітними — куди пошлють, — пам'ятає свій перший трудовий досвід Кондратюк. — Я спочатку працював помічником комбайнера після 7-го і 8-го класів і ще раз, коли був

аспірантом в Інституті молекулярної біології та генетики. Тож отримували від цього задоволення і трошки грошей, а заодно мали чим зайнятися влітку. Мені було легше, бо я трудився з рідним дядьком-механізатором. Я цього хотів, тому що була альтернатива: або сидіти з молодшим братом, або щось робити. На перші гроші, пригадую, купив збільшувач для свого фотоапарата».

Але ніщо дитяче і тим паче типово хлопчаче Ігорю не було чужим. Він дуже захоплювався футболом. Грав у шкільних командах, брав участь у змаганнях районного рівня, та високий зріст і захворювання астмою не дали зможи професійно ним займатися. Проте спорт упертий хлопець не покинув, і незабаром почав судити матчі в дитячій футбольній лізі.

Продовження на с. 14

фото ukrainians.

Майбутню дружину Олександру Городецьку Ігор Кондратюк зустрів, коли працював на «Інтері». Це був службовий роман. Зустрічалися вони недовго, і багато років жили у громадянському шлюбі.

За понад три десятиліття спільногого життя у подружжя народили дітей. Зараз сини Сергій і Данило працюють із батьком, донька школлярка.

Початок на с. 13

ІНТЕЛЕКТ ПРИВІВ НЕ В НАУКОВІ ЛАБОРАТОРІЇ, А НА ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Для душі ж знайшов інше заняття — астрономію. Вступати до університету теж захотів на факультет точних наук. Ігор Кондратюк — дипломований фізик, закінчив фізичний факультет Київського університету ім. Тараса Шевченка, спеціалізація — оптика твердого тіла. Він устиг пропрацювати за фактом: був науковим співробітником відділу молекулярної біофізики Інституту молекулярної біології та генетики НАН України і навіть захистив кандидатську дисертацію. Але інтелект згодом привів молодого спеціаліста не в наукові лабораторії, а на телебачення.

Його стартом було шоу якраз інтелектуального напрямку — «Що? Де? Коли?». Студентів запросили на зйомку одного із засідань у Москву. Ігор пройшов відбір у популярну гру. В Росії він підпрацьовував і на інших популярних передачах, наприклад «Кохання з першого погляду». Комунікабельному молодикові довірили роботу з публікою в залі. Зараз Ігор Кондратюк аналізує, що вміння тримати увагу і уникати конфліктів, яким він може похвалитися як ведучий «вуличного» шоу «Караоке на майдані», бере початок якраз із московського періоду.

Не робить він таємниці із того, що й саме шоу родом теж звідти. Якийсь час вів «Караоке на Арбаті». Формат виявився дуже вдалим, тож і після повернення додому не було сумнівів, із чим хотів би працювати і що неодмін-

но сподобається глядачам.

В Україні Ігореве «Караоке на майдані» виявилося просто-таки надупішним проєктом. 20 років

**У воюючій країні
казати, що вас
не стосується війна,—
маячня. Це всі
розуміють, хто при тямі.**

безперервних випусків! Такого результату не мав і не має жоден вітчизняний телепроєкт.

СУДИ І РОМАНИ — ПЛАТА ЗА ВПІЗНАВАНІСТЬ?

Ведучий безпомилково вгадав і з наступними продуктами, які по суті виросли із того ж «Караоке». Спочатку був «Шанс», який за день робив із простої людини зірку сцені. У публіки був запит бачити таких, як самі, але із вдалим і надшвидким стартом у шоу-бізнесі. Далі глядачів вражали «Україна має талант», «Ікс-фактор». Ідеї для обох — запозичені, але і вони відповідали попиту на затребуваних зірок із народу.

Ігор Кондратюк пропрацював на цих проєктах понад десять років. На його рахунку десятки відкритих, воїстину унікальних талантів та голосів. Він потім став ще й успішним продюсером декого із них. Серед його вокальних «надбань» — співаки Наталія Валевська, Павло Табаков, гурт «Авіатор».

З деким із підопічних йому приписували романі (співачки «Ікс-фактора» Марія Рак, Аїда Ніколайчук). І ведучий, і його дружина Олександра, з якою Ігор живе понад

тридцять років, ці чутки сприймали спокійно. Розуміли, що публічність неодмінно матиме такий відгомін. Спокійно реагували на це і дорослі сини Кондратюка Данило та Сергій, які працюють разом із батьком.

Більше нервів родині коштували інші стосунки. Мова йде про підопічного Кондратюка Віталія Козловського. Свої авторські права на пісні, які виконував Віталій, ведучому довелося захищати навіть у суді. Досвід він у таких справах уже мав. Донецька телекомпанія «ТРК Україна» створила проєкт «Караоке у фонтана», який копіював «Караоке на майдані». Ігор Кондратюк особисто відвідував судові слухання, що тривали три роки. Ця справа є першою в Україні успішною спробою захистити права на авторський телевізійний формат.

«КОЛИ В ЦІЙ СИТУАЦІЇ ТИ НІ ГУ-ГУ, ТО ВИГЛЯДАЄШ, ЯК ЛАЙНО»

Об'єктивний, виважений та спокійний, телеведучий має навдивовижу загострене почуття патріотизму. Він категорично не сприймає пояснень, що співаки — поза політикою: «У воюючій країні казати, що вас не стосується війна,— маячня. Це всі розуміють, хто при тямі. До вас вдерлися бандити, забрали ваші речі, спалили хату, і тут ваша доця вибігає на ґанок і кричить їм навздогін: «А хочете, я вам пісню заспіваю? У мене гарний голос!». Уявили? От такі українські «доці» і їхні братики зараз гастролють в Росії. Спитайте у «Бумбокс», Олега Винника, Олі Полякової, чому вони вважають, що не можна виступати там? Вони популярніші за всіх, кого ми з вами обговорюємо, але не спі-

Фото clutch.ua1.

Фото clutch.ua.

Той, хто пам'ятає Ігоря Кондратюка таким молодим, вже, вочевидь, розміняв четвертий десяток. На столичному Хрещатику чоловік 20 років творив своє популярне шоу.

вають там. Бо вони — самодостатні, а ті — ні. Я не знаю, хто ними керує і хто підписує контракти, але весь їхній менеджмент і вони самі виставили себе посміховиськом».

Сам Кондратюк сусіда-агресора не відвідує з 2014 року. Не порозумівся і з давнім другом, співавтором «Караоке на майдані» Андрієм Козловим, і з московськими колегами по «Що? Де? Коли?»: «Ми розійшлися у своїй оцінці подій березня 2014 року. Ім сподобалося, що Росія повернула, як вони вважають, Крим і підтримували весь цей проросійський срач на Донбасі. Не знаю, чому вони це роблять. Здавалося, що в інтелектуальному клубі повинні розуміти, що є певні закони і кордони, які не можна порушувати нікому».

Дісталося від Кондратюка і російським артистам, які підтримали агресію Путіна: «У них немає мізків. Я не радикал, не забіяка, сприймаю світ загалом позитивно й у кольорі. І я толерантний до переважної більшості людей та їхніх вчинків. Але коли хворий на голову глава твоєї країни веде війну з колись дружньою державою, жертвами якої стали вже більше десяти тисяч її громадян, а ти ні гу-гу, то виглядаєш, як лайно. І нуль як людина. Яка може бути культура від Меладзе чи Сєрова, які жодним словом публічно не засудили божевільну братовбивчу агресію Росії?»

За матеріалами tv5.zp.ua, vybory.pravda.com.ua, www.unian.ua, center-life.org, antikor.com.ua

Про Володимира Зеленського і його «гру в президента»:

«Це чистий шоу-бізнес, до політики він не доріс, як до баскетболу. Хай не ображається. Жодна сторінка його біографії, яку ми всі спостерігаємо на телебаченні, не казала про те, що він хоче бути громадським діячем, лідером думок, який поведе Україну вперед. Навпаки, усі ці його жарти про «Україну-повію» характеризують його, як недозрілого, слабо думаючого громадянина, лише аби глядачі порожали на зйомці передач «Кварталу». Зеленський — це такий собі пробний камінь людей, які стоять за ним, щоб зрозуміти, чи можна конвертувати в політику популярність публічної особи, яка справді є одним із кращих в українському телевізійному та кіношному бізнесі».

Фото tsn.ua1.

Понад тисячу телевізійних випусків програми і стільки ж почутих голосів — от де воїстину народна любов!

**Увага:
конкурс!**

«Якби чотирилапі вміли говорити, підтвердили б: на мінімалку не прожити!»

Початок на с. 3

* * *

Хто з цих трьох тихенько й ласо
Сам доїв і сир, і м'ясо?
Де ж ВОНА — ота, що справді
Все ділітиме по правді?

(Олеся КОВАЛЬЧУК,
с. Жидичин Ківерцівського району
Волині).

* * *

I що, дружочек, дуля з маком?
А ще завів дурний собаку,
Самому їсти нема що —
Ну хто поможе мені, хто?!
Давай хоча б поп'єм пивка,
А то вже спатоньки пора...

(Валентина КЛЮЧНІКОВА,
м. Луцьк).

* * *

Якщо ще раз вона поїде
на заробітки,
То нам усім, напевно, буде «квітка».

* * *

Думав, хоч Мурчику буде чим
підкріпітися.
Немає миши. Не повісилася...

* * *

Ну що ж, мої улюблени домашні звірі?
Віднині усі будемо

постити «на щиро».

* * *

Тут хоч нявкай, гавкай та кричи —
Від цього в холодильнику
не з'являться харчі.

* * *

Думав: від чого це теща
вагу набирає?

А вона, видно, кожної ночі
до холодильника заглядає...
(Павло ОЛЕХ,
м. Любомль Волинської області).

* * *

**Арія голодних з опери
«Їсти хочеться!»**

Десь поділися харчі —
Хтось поїв їх уночі!
Й чути голос із нутра:
«Ой то все не до добра!..»
І у кожного живіт

Про своє бурчить в отвіт. —
Хазяїн:

«Хоч не спи тепер в квартирі —
Загризуть мене ці звірі!..»

Пес:

«Чув, про Нього кажуть з ляку:
«Він в цім ділі з'їв Собаку!».

Кіт:

«Пес і Кіт — не для співпраці,
Кажуть всі: «Не вір Собаці!».

**Якщо ще раз вона поїде
на заробітки,
То нам усім, напевно,
буде «квітка».**

Холодильник:

«Хоч 100 раз мене відкрий —
Результат лиш нульовий:
На сніданок, на обід
Є у мене тільки лід!».

(Микола ШОСТАК,
м. Луцьк).

**ПІДСУМКИ «СТОПКАДРУ»
№ 2 (2020)**

III МІСЦЕ, 50 ГРИВЕНЬ ПРИЗОВИХ:
Якби чотирилапі вміли говорити,
підтвердили б: на мінімалку
не прожити!

(Каріна МИХНЕВИЧ,
лучанка-кіянка).

II МІСЦЕ, 75 ГРИВЕНЬ ПРИЗОВИХ:
Тяжко мучимось-гадаєм,
Що ж ковтнути перед чаєм.

От якби була Марина —
Певно, борщику б зварила...
Нерішучий чоловіче,
У свати біжи чимшивидше!

(Ольга МОЗОЛЮК,
м. Луцьк).

I МІСЦЕ, 150 ГРИВЕНЬ ПРИЗОВИХ:

Собака, кіт й господар босий
Зібрались тут в останній раз,
Бо завтра їх здадуть державі
Як плату за проклятий газ!

(Валерій НЕКРАСОВ,
м. Луцьк).

ТУР № 3 (2020)

Сьогодні пропонуємо поміз-
кувати над підписами до цієї світ-
лини з поважними панянками.

Кожен учасник може запропо-
нувати до **3 квітня** будь-яку кіль-
кість варіантів і надіслати їх нам
на адресу: **43025, просп. Волі, 13,**
м. Луцьк, «Читанка для всіх», або
на електронну — **chytanka77@gmail.com.** Не забудьте вказати
свої дані, щоб отримати призові.
Хай щастить!

Foto pinterest.it.

Правильний догляд допоможе уникнути багатьох проблем у вирощуванні цих вазонів.

Хай тішить різнобарв'я фіалок

КВІТКОВА ГАЛЕРЕЯ Сенполія (фіалка кімнатна) — багаторічна трав'яниста рослина з гарними квітами, овальним темно- або світло-зеленим листям, зібраним у прикореневу розетку. Вона належить до родини геснерієвих і налічує нині декілька тисяч гібридних видів. У природному середовищі росте у тропіках і субтропіках Південної Америки, Африки, Азії, Австралії й іноді сягає заввишки... 30 см. Названо її на честь одержимого квітникаря, колекціонера орхідей Ульріха фон Сен-Поля, який у XIX столітті мандрував джунглями Східної Африки у пошуках нових видів рослин і натрапив на фіалки

Олександра В'ЯДАЧ

Квіти сенполії мають різні кольори, бувають прості, махрові, хвилясті, а в діаметрі — від 2 до 4 см. Існують також ампельні види — з розгалуженим стеблом і кількома розетками.

Фіалки досить стійкі: витримують значне зниження температури взимку — до плюс 10–15 градусів (тоді сповільнюється або призупиняється ріст, тож обов'язково зменшуємо полив і не підживлюємо). З весни до осені їм необхідні плюс 18–24. При 20–24 градусах фіалки добре цвітуть, спеку (30–35 градусів) переносять гірше: квітки стають дрібніші, деформовані. Для діток, щойно відокремлених від материнської рослини, оптимальними є 23–25°C.

Найкраще розміщувати сенполію в добре освітлених і захищених від прямих сонячних променів місцях. Це основний фактор рясного

Не допускайте перезволоження землі, краще недолити, ніж перелити. Вода повинна бути м'яка, відстояна, кімнатної температури.

тривалого цвітіння. Влітку ідеальне місце — північне вікно, а взимку — південне. Не забувайте періодично повертали вазон, щоб прикоренева розетка не деформувалась.

Не допускайте перезволоження землі, краще недолити, ніж перелити. Вода повинна бути м'яка, відстояна, кімнатної температури. Підливайте дуже акуратно, під листки, а не зверху, щоб не залити прикореневу розетку. Іноді просто занурюють горщик у воду. Вологість повітря має бути не менше 50%. Об-

прискувати сенполію можна, але не в період цвітіння і дуже акуратно.

Грунт для фіалки потрібен легкий і стерильний. Його можна приготувати самостійно: 2 л землі для розсади, 0,5 скл. вермикуліту (збільшує кислотність ґрунту, забезпечує повіtroобмін і проникнення кисню до коренів), 1 скл. сфагnumu (має антибактеріальні, дезінфікуючі та протигрибкові властивості, завдяки протигнильній речовині робить землю легшою), 0,5 скл. подрібненого деревного вугілля (хороший антисептик, абсорбує солі й покращує структуру ґрунту, знижує ризик бактеріальних захворювань коріння), 1 скл. перліту (запобігає ущільненню землі).

Для розмноження сенполії найчастіше використовують вегетативний спосіб — з частини материнської рослини. Ефективна і посадка в землю чи занурення у воду листкового живця або дочірньої розетки, укорінення триває 4–8 тижнів.

Шкідники — павутинний кліщ, попелиця, трипс, білокрилка, щитівка, нематода, цикламенів кліщ — можуть бути на одному екземплярі і не поширюватися на інші. Хвороби фіалок — сіра гниль, борошниста роса, їхні ознаки: загнивання стебла й кореня, опадання квітів.

Правильний догляд (полив, освітлення, підживлення) допоможе уникнути багатьох проблем у вирощуванні цих вазонів.

Як посадити цибулинні?

● ЯСКРАВА КЛУМБА Перші весняні квіти — саме з цибулин: проліски, крокуси, нарциси, тюльпани, гіацинти, іриси, амариліс. Вони майже не потребують догляду, бо висаджені з осені цибулини мають достатній запас поживних речовин

Надія АНДРІЙЧУК

Для тюльпанів і нарцисів варто вибрати найпомітніше місце на ділянці, бажано біля будинку. У зоні відпочинку доцільно посадити гіацинти, які своїм витонченим ароматом створять неповторну весняну атмосферу. Ландшафтні дизайнери радять кілька способів висаджування перших весняних квітів:

- **групами.** Так навесні вони утворять маленькі чи більші квітучі острови в саду;
- **окремими цибулинами.** Особливо гарно поодинці виглядають великі тюльпани, іриси, гіацинти;
- **в ряд.** З цибулинних легко зробити робатку навіть новачкам;
- **«буketом».** Цибулини одного сорту (8–10 штук) висаджуються групами на відстані 10 см одна від одної.

Коли цвітуть весняні цибулинні в саду, особливо якщо їх багато, насолоду від споглядання цієї краси важко переоцінити. Та ось вони відцвітають — і пожовкле листя тюльпанів, нарцисів і мускарів (видаляти його не можна) впадає у вічі й викликає зовсім інші емоції. Щоб позбутися такої проблеми, можна висаджувати цибулини весняних квітів у спеціальні контейнери, а після цвітіння перемістити їх на до-

“
Коли цвітуть весняні цибулинні в саду, особливо якщо їх багато, насолоду від споглядання цієї краси важко переоцінити.

зрівання у малопомітні ділянки, не завдавши шкоди. Та є простіший вихід: прихильники «лінівого» саду радять правильно обирати місце для весняних цибулинних, щоб не задумуватися потім про те, що робити, коли вони відцвіли. Є кілька варіантів посадки первоцвітів.

1. Щільним килимом. Такий прийом часто використовують для тюльпанів, нарцисів, мускарів тощо. Восени висаджують цибулини близько одна біля одної, заповнюючи простір. Це може бути кругла клумба або робатка, а можна розташувати тюльпани чи нарциси вздовж міксбордеру з багаторічниками. Коли цибулинні відцвітуть, між ними висаджують розсаду однорічників: петунії, чернобривців, віоли, маргариток та інших, які правило, не бояться повернення заморозків і на час закінчення цвітіння тюльпанів і нарцисів уже мають доволі декоративний вигляд. Розростаючись, вони повністю прикриють собою непривабливe жовте листя цибулинних.

2. Двошарова висадка нарцисів і тюльпанів. У такому варіанті цибулинні висаджують восени разом із дворічними й багаторічними квітами. Наприклад, мускари та інші дрібноцибулинні гарно виглядатимуть серед очітків, крокуси — серед гвоздик, тюльпани і нарциси

Усі фото zelenasadyba.com.ua.

— серед флоксів шиловидних... Загалом усі цибулинні чудово почиваються серед ґрунтопокривних рослин. На час, коли тюльпани відцвіли, питання «що робити?» не виникає, бо багаторічники повністю їх закривають.

3. На межі змикання листя багаторічників. Такий спосіб посадки тюльпанів передбачає поєднання їх із хостами, лілійниками, папороттю та іншими рослинами, а точніше — між ними. Коли цибулинні відцвітуть, рясне листя сусідів повністю закриє місце їх росту.

4. Хаотичний розподіл цибулинних у саду поміж ґрунтопокривними рослинами. Цей варіант найчастіше використовують у садах природних стилів. Тюльпани, нарциси, мускарі, крокуси гармонійно виглядають на схилах, біля водойми... Відцвітаючи, вони повністю прикриваються сусідами.

5. Посадка весняних цибулинних у контейнери набуває все більшої популярності, адже може забезпечити не тільки більш раннє цвітіння весняних цибулинних, а й швидке озеленення подвір'я.

Кімнатна посівна кампанія наближається до завершення

НА ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

До квітів, які розмножують розсадним способом, належать як однорічні і дворічні рослини, так і багаторічники. Найчастіше це однорічники, у яких тривалий період вегетації, або якщо ви хочете, щоб квіти зацвіли раніше

Надія АНДРІЙЧУК

Загалом можна вирощувати розсаду будь-яких квітів, крім тих, які погано переносять пересадку. Зазвичай сіють на розсаду гвоздику Шабо, лобелію, петунію, цинерарію, ротики, чину запашну, цинію, чернобривці, настурцію, космею, календулу, резеду, герань, гербери, гайлардію, віолу, братки, примулу, бальзамін, бегонію, вербену, агератум, айстри, флокси, левкой, сальвію, люпин, лаватеру та інші.

Читачі часто запитують: у чому краще вирощувати розсаду — в ящиках чи в горшках? Звичайно ж, краще у горшках — сієш в окрему посудину, і не треба потім пікірувати сходи. Сіянець не травмується, ризик його зараження гнилями зводиться до мінімуму. Однак для розсади в домашніх умовах не так уже й багато місця. Якщо вам потрібно лише 3–4 посудини для сіянців, то, звичайно, ліпше брати горшки. Та коли у вас великі плані, варто використовувати пластмасові касети для розсади з піддонами або ящики.

Емність має бути екологічно чистою. Найкраща тара для роз-

сади — торф'яні горщики. Їхні пористі стінки забезпечують волового- і повітробімін ґрунту, підрослі сіянці можна висаджувати у відкритий ґрунт просто в них, не травмуючи коріння. Ці горщики не містять токсичних речовин, хвороботворних організмів, досить міцні і в сухому, і в мокрому стані. Але підійдуть для посівів і пластикові одноразові скляночки, і великі ящики для розсади. Головне — щоб у днищі були дренажні отвори, а знизу — піддон для зайдової води.

Земля для розсади має бути пухкою, легкою і пористою, добре пропускати повітря і утримувати вологу. Класичний приклад субстрату для розсади: 65–70 % тириси, 25–40 % піску.

Перше поливання ґрунту здійснюють ще до посіву, оскільки кладуть насіння у вологу землю, але потім аж до появи сходів не поливають — як правило, під склом або під плівкою вона довго залишається вологою. Розсаду, що проклюнулася, після зняття плівки поливають регулярно, але ґрунт не повинен бути надто мокрим, щоб уникнути загнивання коренів. Зволожувати бажано в першій половині дня, вечірні поливи призводять до того, що рослини витягаються й ростуть хворобливими і слабкими. Воду потрібно відстоювати 2–3 дні, її температура має бути не нижче 21°C. Частого поливу потребують жоржини, запашний тютюн і настурція, а петунія, флокс, портулак, айстри, ротики, чернобривці і цинія — тільки коли висохне верхній шар ґрунту.

Найкраща тара для розсади — торф'яні горщики.

Під час посту – смачно й просто

● СКУШТУЙТЕ!

Іноді нам здається, що в цей особливий період харчування є одноманітним, страви не втамовують голод, неапетитні. Сподіваємося, запропонована нині добірка рецептів переконає вас у протилежному, адже й пісні наїдки можуть бути ситними, поживними і навіть вишуканими.

САЛАТ ІЗ ГРИБАМИ

Інгредієнти: 4 картоплинни, зварені «в мундирах», 0,5 банки консервованого горошку, 300 г маринованих грибів, 2–3 квашені огірки, 100 г вареної квасолі, зелень, часник, сіль та перець — до смаку, для пісного майонезу — 320 мл олії, 150 мл відваду з квасолі, 2 ч. л. цукру, 1 ч. л. солі, 1 ч. л. гірчиці, 2–3 ч. л. лимонного сочку.

Приготування. Для пісного майонезу в чаши блендера вилити відвад, лимонний сік, сіль, цукор, гірчицю і збити кілька секунд до утворення пінки. Потому збивати, не відриваючи блендер від дна чаши, поступово вливаючи олію тоненькою цівкою. Картоплю, відварену «в мундирах», почистити і нарізати кубиками. Квасолю, замочену заздалегідь на кілька годин, зварити до готовності. У велику салатницю викласти всі інгредієнти: квасолю, мариновані гриби (якщо великі — порозрізати), консервований горошок, подрібнену картоплю, покраїні кубиками квашені огірки, вичавити зубчик часнику, заправити пісним майонезом, присолити, поперчити та притрусити зеленню.

Фото Лариси ВАВРІН.

БУРЯКОВИЙ САЛАТ ІЗ ЧОРНОСЛИВОМ, ГОРІХАМИ Й АВОКАДО

Інгредієнти: 3 середні варені буряки, 80 г чорносливу, 1 авокадо, жменя волоських горіхів, жменя гарбузового насіння, 1 ст. л. лимонного сочку, сіль до смаку.

Приготування. Варені буряки та чорнослив наріжте соломкою, авокадо — кубиками. Змішайте буряк, авокадо та чорнослив, додайте до них подрібнені горіхи й гарбузове насіння. Збрізньте салат лимонним сочком та посоліть за смаком, а тоді ретельно перемішайте. Якщо готуєте страву не в піст, можна урізноманітнити її бринзою.

Фото depositphotos.net

РУЛЕТ З ОСЕЛЕДЦЯ

Інгредієнти: 2 філе оселедця, 1 варений буряк, 1 варена морква, 1–2 картоплинни, пісний майонез, сіль, зелена цибуля.

Приготування. Варені буряк, моркву та картоплю окремо натерти на середній терці. До кожного овоча додати трохи пісного майонезу й посолити за смаком. Зелену цибулю помити і дрібно нарізати. Філе викласти на харчову пілівку і змастити його овочевими масами у такій послідовності: буряк, морква, картопля. Зверху посыпти зеленою цибулею і за допомогою пілівки згорнути рибу. Покласти у холодильник як мінімум на годину. Готову страву порізати широкими скибочками й оздобити зеленою цибулею.

Фото patelnya.com.ua.

ПІСНІ ГОЛУБЦІ

Інгредієнти: 12 великих капустяних листків, 400 г картоплі, 250–300 г грибів, 1 цибулина, 1 морква, 200 г томатної пасті, 1–2 лаврові листки, кріп, сіль, олія.

Приготування. Картоплю почистити, зварити до готовності у підсоленій воді, потім зцідити, розім'яти на пюре. Гриби обсмажити на олії разом із дрібно нарізаною цибулею і тертою морквою до золотистого кольору, додати в пюре, за необхідності досолити за смаком і всипати трохи посіченого кропу, добре перемішати. Капустяне листя відварити до м'якості, зрізати грубі прожилки, начинити картопляним пюре і сформувати голубці. На сковороді розігріти трохи олії, обсмажити голубці з обох боків, накриваючи кришкою (бо дуже шкварчить), потім укласти в кастрюлю. У невеликій кількості води, в якій варилася капуста, розчинити томатну пасту і трохи солі, залити голубці так, щоб рідина злегка їх прикрила. Посипати кропом, додати лавровий лист, довести до кипіння, накрити кришкою і варити на маленькому вогні 20–25 хвилин.

Фото shefkuhar.com.ua.

Фото 6262.com.

ГОЛУБЦІ ПО-КОРЕЙСЬКИ

Інгредієнти: 1 середня капустина, 3–4 моркви, 1 пучок зелені (кріп, петрушка), 1 пакетик спецій для моркви по-корейськи, 200 мл оцту (9%), 0,25 скл. олії, сіль, цукор, часник.

Приготування. В кастрюлю з водою всипати трохи солі та влити оцту (щоб листя не розварилося), коли закипить, покласти капустину і варити 5–7 хвилин (поки листя стане напівпрозорим і м'яким), вийняти, розібрать на листочки, охолодити. Моркву натерти на «корейській» терці, всипати спеції і залишити на 30–40 хвилин, щоб замаринувалася, тоді додати вичавлений часник і дрібно посічену зелень, ретельно вимішати і нафарширувати цією начинкою кульочками з капустяного листя. Сформовані голубці щільно укладти в кастрюлю і залити гарячим маринадом. Для його приготування розчинити у 2 склянках води склянку цукру і 3 столові ложки солі, довести до кипіння і додати 200 мл оцту та чверть склянки олії. Коли голубці з маринадом склонутуть, поставити в ходильник. Готові через 24 години, а зберігати їх можна до двох тижнів.

Фото receptystrav.com.ua.

КАПУСТЯНІ КОЛЛЕТИ

Інгредієнти: 100 г рису, 150 г картоплі, 300 г капусти білого гороху, 100 г цибулі, 150 г моркви, 70 г пшеничного борошна, 3 ст. л. соняшникової олії.

Приготування. Відваріть до готовності рис. Почистіть картоплю, моркву і цибулю. Капусту сполосніть. Пропустіть усі ці овочі через м'ясорубку, додайте у фарш варений рис, борошно, посоліть і поперчіть за смаком, добре вимішайте. Змочуючи щоразу руки у воді, сформуйте коллети. Обсмажте в сковороді на олії з обох боків до золотистої коринки. За бажанням можна запекти їх у духовці. Подавайте страву теплою із салатом зі свіжих овочів.

Фото pampyshok.com.

СКУМБРІЯ, ЗАПЕЧЕНА В ГІРЧИЧНОМУ МАРИНАДІ

Інгредієнти: 2 скумбрії, 3 цибулини, для маринаду — 4 ст. л. майонезу, 1 ст. л. соєвого соусу, 2 ч. л. горстої гірчиці, 0,5 ч. л. солі.

Приготування. Цибулю почистити і покраяти тонкими півкільцями. Випатрану скумбрію нарізати порційними шматочками. Ретельно вимішати майонез, гірчицю, сіль і соєвий соус. На дно глибокої миски скласти цибулю, зверху — рибу і залити все маринадом. Акуратно перемішати руками, накрити кришкою і залишити за кімнатної температурі на 1 годину. Форму для випічки змастити олією, викласти цибулю, на неї — шматочки скумбрії. Запікати в духовці, розігрітій до 180 градусів, протягом 30 хвилин. Готову рибу перекласти на блюдо і подавати до столу.

Фото coffee7milk.com.

КАРТОПЛЯНИЙ САЛАТ ІЗ ВОЛОСЬКИМИ ГОРІХАМИ ТА ЕСТРАГОНОМ

Інгредієнти: 10–12 волоських горіхів, 1 ст. л. яблучного оцту, 2 ч. л. діжонської гірчиці, 2 ст. л. оливкової олії, 1 ч. л. меду, 900 г картоплі (найкраще підходить молода), 1 ст. л. подрібненого листя естрагону (або дрібка сухої приправи), 1 цибулина-шалот, 3–4 огірки-корнішони, сіль та перець — за смаком.

Фото vkusnoo.com.ua.

Приготування. Очищені від шкаралупи горіхи викладіть на деко і підсушіть у духовці, розігрітій до 190–200 градусів, до золотистого кольору. Остудіть їх і ретельно подрібніть. За допомогою блендера змішайте оцет, гірчицю, мед, оливкову олію, перець та сіль до утворення однорідної маси. За потреби додайте більше солі й перцю. Картоплю добре помийте і зваріть до готовності в підсоленій воді, охолодіть і розріжте на чималі шматки, перекладіть у глибоку миску, посипте естрагоном і горіхами. Цибулю-шалот і корнішони також дрібно наріжте і додайте до картоплі. Всі інгредієнти полийте збитою у блендері заправкою і акуратно перемішайте. Салат смакує теплим.

ГРЕЧКА, ЗАПЕЧЕНА З ГРИБАМИ

Інгредієнти: 1 жменя сушених грибів, 2 скл. перебраної гречки, 1 велика цибулина, 4 ст. л. олії, 2 лаврові листки, сіль.

Фото google.com.

Приготування. Гриби промиваємо і замочуємо заздалегідь на кілька годин у 4–5 склянках води. Потім їх відварюємо протягом 30–40 хвилин. Дрібно січено цибулю і підсмажуємо її на олії до прозорості у чавунному казані або товстостінному керамічному чи скляному горщику для запікання. Гречку (не миту, але дуже добре перебрану) додаємо до цибулі і обсмажуємо протягом 2–3 хвилин до золотистості. Заливаємо її грибами (разом із рідиною), солимо, додаємо улюблені приправи. Закриваємо кришкою і ставимо в розігріту духовку на 40 хвилин (180 градусів, конвекція).

«Ви сумуєте, моя пані?»

● ЖИТТЯ, ЯК СЕРІАЛ

Початок на с. 28

Ольга ЧОРНА

Yтій кав'ярні за якусь децию часу вони прожили у спогадах свої життя.

«Сердечний» лікар майже не помилився: Олена виповнилося тридцять. В її житті було троє найдорожчих чоловіків: тато, коханий Любомир і син Сергійко. Один із чоловіків – Любомир – зрадив із колишньою подругою. Залишилися тато і син.

Олена не знає, як пережила одразу дві зради. Майя була дружкою на її з Любомиром весіллі. Невдовзі також вийшла заміж. Але особисте не складалося: чоловік був неабияким ревнівцем, ще й до пляшки заглядав. Врешті-решт Майя виставила благовірного за поріг. І мало не щодня прибігала до Олени шукати розради. Засиджувалася допізна. Олена просила Любомира, аби провів по-другу додому. Допроводжався...

Роману Івановичу йшов п'ятдесят третій. Кілька років тому він став удівцем. Марина, його Маринка, померла від онкології. Син, також лікар, заспокоював: «Ти знаєш, тату, не від усіх недуг є ліки». Він розумів. Але не міг змиритися, що його Маринки, яку кохав і якій не посмів зрадити навіть подумки, вже нема.

Роман Іванович познайомився з майбутньою дружиною, коли прийшов працювати після вузу в районну лікарню. Їй брали кров із вени. Марина зомліла, бо дуже боялася крові. Роман підвернувся під руку й допоміг медсестрі привести пацієнтку до тями. Симпатична русянка з величезними переляканими очима розбила серце молодого лікаря.

Вона також була приїжджою. Вчителювала. Згодом побралися. А через кілька років Роману Івановичу запропонували роботу у великому місті.

Вони були гарним подружжям. Якось один із колег запитав: «Романе, ти зміг би зрадити свою Марину?». Він згадав величезні перелякані очі симпатичної русянки. «Ніколи!» – відповів різкувато...

– Я хотів би послухати вашу скрипчинку, моя пані.

– Через два тижні концерт. Я вас запрошу.

– Дякую. Я прийду.

...За репетиціями, синовим розбитим коліном, поїздками до

батьків на другий кінець міста Олена забула про Романа Івановича. І лише коли одягнула перед концертом довгу чорну сукню, вишуканий комір з білого бісеру, згадала «сердечного» лікаря і його «моя пані». «Цікаво, – подумала, – він прийде?». Навіть якщо забув про свою обіцянку, Олена все одно гратиме сьогодні для нього.

Вона грава душою. О, скрипочка розуміла це! Вони відчували одна одну. І обидві були неймовірні.

//
І коли захочете поговорити або
помовчати, я слухатиму вас.
Не тримайте в собі запитань
без відповідей, вагань, жалів.
Якщо все носити в серці, воно не
витримає.

Оплески. Хтось вигукнув: «Браво!».

— Я в захопленні, моя пані, — Роман Іванович простягнув великий букет білих троянд і галантно поцілував руку.

Олена шукала «сердечного» лікаря після концерту. Хотіла ще раз подякувати. І запитати, чому він називає її «моя пані». Але Романа Івановича у фойє не було.

...Він зателефонував і запросив у музей на виставку.

Годинник немов повернув у минуле. На картинах у масивних рамках — дами з галантного століття, ледь помітні усмішки, таємничі погляди, віяла, мережива, альтанки, силует незнайомки на містку, що веде в осінь...

— Чому ви називаєте мене «моя пані»? — прошепотіла Олена.

— Коли ви розглядали картины... Цей ваш погляд... Я побачив ваше серце. І якось так вийшло. Вам не подобається?

— Подобається.

...Роман Іванович намагався не пропускати Оленині концерти. Дарував білі троянди. Запрошуав на виставки, на прогулянки до парку чи на горнятко кави.

— Якщо вам треба поради чи допомоги, телефонуйте, — просив. — І коли захочете поговорити або помовчати, я слухатиму вас. Не тримайте в собі запитань без відповідей, вагань, жалів. Якщо все носити в серці, воно не витримає.

...За п'ять років знайомства Олена потурбувала Романа Івановича двічі. Коли в кардіологію потрапила пенсіонерка-сусідка — добра, самотня душа, яка завжди погоджувалася додігнати чужих котиків під час відпусток, поливати квіти, забирати пошту. І коли мати почала скаржитися на шалене серцепиття. Й ніколи не забувала зателефонувати і запросити на концерт.

Мама жартувала:

— Оленко, той кардіолог часом не закохався в тебе? Сивина в голову...

...Вона поспішала на репетицію. Наче дівчинсько, перестрибувала через калюжі. Олена любила весну. І розхристаний світ, закоханий у сонце, й первоцвіти. І ранки, що пахли бруньками...

У перерві між репетицією набрала номер робочого телефону Романа Івановича. Хотіла нагадати про завтрашній концерт.

— Ви пацієнта? — запитав жіночий голос. — Романа Івановича більше нема. Він...

— Що... що трапилося?

— Серце...

На концерті вона грава для нього. Прощалася, дякувала за шляхетне «моя пані», за те, що був гарним гостем у її житті. Дві душі — Оленина і скрипки — розуміли одна одну. Вони звучали так, наче музика Всесвіту в момент народження Землі...

Анекдоти

:))):))

У неділю ходили з дружиною вибирати шпалери, якби працювали рацс, то вже б розлучилися.

:))):))

— Саро Ісааківно, вам що налить?

— Мінералку без газу.

— Є тільки з газом.

— Тоді горілки.

:))):))

Зібрався чоловік на риболовлю. Дружина йому каже:

— Вдягайся тепліше.

— Ти зовсім здуріла? На вулиці літо, спека.

— Коли ти позавчора мені приніс морожену рибу, я вирішила, що ти їїди рибалити на Північ.

:))):))

Бабуся приходить у податкову здавати звіт. Працівниця прийняла папірець, перевірила і каже, що підпису не вистачає.

— А як підписуватися?

— Як завжди.

Підпис бабусі:

— Люблю, цілую, баба Валя.

:))):))

Сьогодні моя дружина читатиме лекцію про алкогользм.

— Дуже цікаво, а коли?

— Як тільки я додому прийду, відразу ж і почне.

:))):))

Син-першокласник повертався додому зі школи 1 вересня і кричить на батьків:

— Ви мене обдурили! Казали «перший клас», а там навіть не «економ». Крісла тверді, столи з ДСП, шведського столу немає, аніматорка одна, і та якесь нервова.

ПІДКАЗКА: ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД [З с. 26]

С	Т	Ю	А	Р	Д	Е	С	А	П
П	Н	Е	Л	У	Н	К			
Д	Ж	Е	Р	С	І	Т	Р	Е	М
И	У	М	О	В	А	Т	О	Н	Н
В	І	К	Т	О	Р	В	С	Е	А
А	У	Л				А	Р	Я	С
К	У	Р	Т	А		С	Т	О	С
Т	О	Р							Т
М	О	С	Е	Й	Ч	У	К	О	
П	С		О	З	Н	А	К		
В	І	К	Т	О	Р	І			Л
Я	В	А	Т			Ж	А	Л	І
А	Е	І				Ю	З	І	К
О	Ф	С	А	Й	Д	А	А	Х	О
Р		Н	М			М	М	А	Р
Х		Ш	П	А	Г	А	Т	К	Е
І	П	Р	И	Т		М	А	Р	Р
Д	И	Е	Д	О		А	А	Н	Л
Е	Т	Б	А	Й		Н	І	Г	Е
Я	А	Н	А	Т		Р			К

№ 3 (47)

Сторінка для наймолодших

«Літл Чармерс»

Друзі, всі ви вчитеся і знаєте, що не треба боятися висловити свою думку чи спробувати зробити щось самому. Адже на помилках вчаться. Це дуже добре відомо і нашим гостям – маленьким чарівницям Літл Чармерс.

ВІЗИТІВКА

«ЛІТЛ ЧАРМЕРС» – канадсько-американський комп’ютерний анімаційний дитячий мультсеріал 2015 року про пригоди маленьких чарівниць Гейзел, Позі і Лавендер. Подружки живуть у чудовому світі разом із багатьма казковими персонажами. У той час, коли мешканці Чармвіллю відточують свою майстерність у магії, новоспеченні чарівниці тільки засвоюють це нелегке ремесло. Саме тому заклинання маленьких чародійок часто виходять з-під контролю.

ПИЛЬНИМ ОКОМ

З’єднайте кожну чарівницю з її мітлою та домашнім улюбленицем. Звертайте увагу на кольори суконь і аксесуарів на зачісках.

Будьте уважні!

Гейзел знову невдало почаклувала.
Знайдіть у кожному рядку зайвий предмет.

Знайдіть 10 відмінностей

фото nationalgeographic.com.

Яскрава палітра

Наша адреса:

43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13, місячник

«Читанка для всіх» із позначкою «Мультляндія», електронна скринька chytanka77@gmail.com, viber 0996634540.

Записник цікавинок

Дітки, познайомимося з найвідомішими трюками одного з найсильніших чарівників у світі – Гаррі Гудіні – майстра неймовірних звільнень від найнадійніших пут і замків

Бідон – фокусник залазив у великий бідон, повен води. Кришку закривали й замкали на кілька замків. Його затуляли ширмою, а незабаром мокрий Гудіні поставав перед публікою – поруч із замкненим бідоном. Скептики припускають, що унього були подвійні висувні стінки.

Китайська водяна камера тортур – Гудіні, чиї ступні були міцно зафіковані у спеціальних колодках, догори ногами опускали в заповнений водою прозорий куб. Далі, як і у випадку з бідоном, – ширма і звільнення. Секрет цього фокуса не розгаданий і досі.

Замкнена заливана скриня – очевидно, що всі скрині, які використовував Гудіні під час розквіту кар'єри, були без подвійних стінок – їх надто ретельно перевіряли. Можливо, секрет у гвинтах, якими кріпилося віко, – фокусник міг висунути їх зсередини.

Тюремні камери – жодні замки для Гудіні не становили перепон. Імовірно, роздягнений догола ілюзіоніст ковтав відмичку, прив'язуючи її за нитку до зуба, а потім витягав назовні й відмікав нею замки.

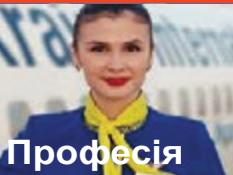
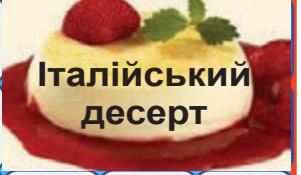
Звільнення з наручників і гамівних сорочок – невисокий, кремезний, клишоногий, але неймовірно пластичний і гнучкий Гудіні міг змінювати розташування своїх кісток, вивертати суглоби, зменшувати й роздувати м'язи тощо. Припускають, що саме так він вивільнявся.

(За матеріалами Вікіпедії).

Сторінку підготувала Олеся БАНАДА.

● РОЗУМОВА АТАКА

	Професія	Сік хвойних рослин	Молодий спортсмен	Рослина родини арапієвих	Тропічний фрукт
Вовняна трикотажна тканина	Необхідна і достатня ...	Діакритичний знак у слові	Одиниця маси	Японська боротьба	Отвір для гри в гольф
Давньогрецька статуя юнака	Величезний кальмар	Український співак ... Павлік	Антонім слова ніщо	«Сій вчасно, вродить ...»	
Твір Г. Тютюнника	Геометричне тіло	Місто в Литві	Велика кількість речей	Роман Мушкетика	Основа чого-небудь
Українська телеведуча Наталія ...	Освіжуючий напій	Нечиста сила	Поема Т. Г. Шевченка	Вид руху коня	
Українська акторка ... Білан	Фантазія, нездійснена мрія	Острів в складі Індонезії	Ізраїльський автомат	Характерна риса предмета	Цар Фів у грецькій міфології
Позиція поза грою	Оброблена соломка льону	Річка в Індії, Китаї	Спеціальні штори	Місто у Франції	Марка корейського автомобіля
	Давній предок слова	Фігура у гімнастіці	Гам, шум	Божество місяця в єгипетській міфології	Писальний прилад
Гірчиčний газ	Давня держава в Передній Азії	Астероїд головного поясу	«Чим ... багата, тим і рада»	Вид папуг	
Гірський хребет в Єгипті, Судані	Термін в доміно	Модель літака			Насичений вуглеводень
	Держава в Африці	Сода каустична	Задня частина шиші		
	Фізик, автор теорії відносності				

Тримач для телефону: заряджаємо зручно і безпечно

● МАЙСТЕР-КЛАС Постійне користування

гаджетами зумовлює необхідність їх частої підзарядки, проте не завжди для цього є належні умови: чи то шнур надто короткий, чи то розетка далеко від стола або тумбочки... Вберегти мобільник, щоб на нього ніхто не наступив (якщо ви поклали його на підлозі) або не скинув, зачепивши провід, допоможе простий і бюджетний пристрій, який легко можна зробити власноруч.

Для його виготовлення знадобиться пласка пластикова пляшка з-під шампуню, фломастер, ніж і плівка-самоклейка (серветка для декупажу, тканина і клей – на ваш вибір) – для оздоблення.

Із пластикової ємності знімаємо етикетки, вимиваємо її від залишків мийного засобу, висушуємо. На підготовленій пляшці фломастером наносимо лінії, по яких обрізатимемо

Головне – тепер вашому телефону під час заряджання не загрожує падіння і пошкодження.

її: висота по окружності має становити близько 2/3 висоти телефона, а на задній стінці треба залишити на 10–12 см більше. На цьому виступі прорізаємо прямокутник, що за розміром і формою відповідає вилці зарядного пристроя чи трохи більший. Отримуємо своєрідну «кишенку», в яку зручно покласти мобільник, вмикаючи в розетку через отвір. На цьому етапі можна й зупинитися, адже тримач цілком функціональний.

Проте варто затратити ще зовсім небагато часу, щоб подбати і про його естетичний вигляд. Найпростіший варіант – обтягнути пластик плівкою-самоклейкою, вирізавши її спершу трішки більшого розміру, а потім, після обклеювання, підрівняти краї. Немає самоклейки? Змастіть поверхню тримача клеєм ПВА й обтягніть тканиною чи крафтовим папером, яким обгортають подарунки. Підійде й оздоблення аплікацією, декупажем, розпис фарбами тощо. Головне – тепер вашому телефону під час заряджання не загрожує падіння і пошкодження.

Фото pinterest.com.

Олена любила весну. І розхристаний світ...

Підпишіться на
наш YouTube-
канал

«Ви сумуєте, моя пані?»

● ЖИТТЯ, ЯК СЕРІАЛ

Її вчора було схоже на торішній прощальний крик старого журавля, який уже не повернеться назад. Вистигли зорі, які сипав у долоні зачарований вечір. Вітер досушував світ, випраний весняною грозою. «Ви сумуєте, моя пані?» – запитав би він.

Роман Іванович називав Олену: «Моя пані». Ніжно і шляхетно

Ольга ЧОРНА

Вони зустрілися на виставці молодого художника. Картини хлопчакуватого митця дивилися очима мудрих старців, скалічених епох і щойно народженого ранку, вуста якого пахнуть чи то вранішнім туманом, чи молоком матері-землі.

... Він лікував людські серця. Вона зціляла душі музикою. Він не вмів малювати, але любив відвідувати виставки: знаходив тут відпочинок від роботи. Її полюбили мистецтво змусило перше шкільне кохання: зошити Юрка були змальовані портретами і портретиками дівчинська із зачіскою а-ля Мірей Матьє.

Вона довго розглядала картину щойно народженого ранку. Він – також.

– Правда, гарно? – запитав.

Вона ствердно кивнула головою. Глянула на незнайомця. Той усміхнувся.

– Такі картини пише! Він стане генієм, – тихо розмірковував

статечний, із посивілими скронями, чоловік.

– Він уже ним є, – відповіла вона.

– Можливо, ваша правда, моя пані.

Вони закінчили огляdatи експозицію. Він запросив її на

“ Він лікував людські серця. Вона зціляла душі музикою.

горнятко кави. Вона погодилася.

– Як вас звати, моя пані?

– Олена.

– А мене Роман... Роман Іванович.

«Їй, мабуть, близько тридцятирічного. Як моєму синові», – подумав він.

«Йому п'ятдесят, чи більше?» – гадала вона.

Продовження на с. 22–23

ЧИТАЙТЕ В ІНШОМУ ВИДАННІ ВІД «ГАЗЕТИ ВОЛИНЬ» – МІСЯЧНИКУ

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»

неймовірні історії кохання та поради психологів, як не обтектися на почуттях.

I, звичайно, рецепти суперсмачних страв для коханого і... коханої!

Запитуйте в листонош або в точках продажу газет.

А ще краще – передплатіть – і отримуйте вдома! Передплатний індекс: 60779.